

Město Krásná Lípa

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle zák. č. 256/2001 Sb.,
o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů vydává v
souladu s ustanovením citovaného zákona

Řád veřejného pohřebiště Města Krásná Lípa

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Rada města Krásná Lípa ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválila tento Řád veřejného pohřebiště města dne 29.6. a 17.07.2023, pod číslem usnesení 11 – 35/2023.
2. Řád veřejného pohřebiště se vydává na základě zákona č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pohřbnictví“), po předchozím souhlasu Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 30.06.2023, vydaného pod č. j. KUUK/099730/2023.
3. Tento Řád veřejného pohřebiště (dále jen „Řád“) upravuje správu a provoz veřejných hřbitovů (dále jen „pohřebiště“), válečných hrobů a památníků na území města Krásná Lípa, práva a povinnosti osob, kterým svědčí právo nájmu místa na pohřebištích, dále osob, které zde vykonávají objednané činnosti a návštěvníků pohřebiště.
4. Použité pojmy:
 - Zákon o pohřbnictví – zákon č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
 - Veřejné pohřebiště - (dále též „pohřebiště“) je prostor určený k pohřbení lidských pozůstatků nebo uložení zpopelněných lidských ostatků v podobě míst pro hroby a hrobky nebo úložiště jednotlivých uren, či vsepové loučky, nebo jejich kombinace; součástí pohřebiště jsou rovněž čestná pohřebiště a jednotlivé čestné hroby.
 - Řád veřejného pohřebiště Města Krásná Lípa – (dále též „Řád“) zveřejněná závazná pravidla a podmínky, kterými Město Krásná Lípa jako provozovatel pohřebiště v souladu se zákonem o pohřbnictví upravuje zejména:
 - a) rozsah služeb poskytovaných na veřejném pohřebišti a stanovení druhů konečných rakví pro ukládání do hrobů a hrobek, a to včetně vložek a vystýlek do rakví, transportních vaků a rubášů,
 - b) podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa, které musí být stejné pro všechny osoby,
 - c) tleci dobu pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - d) povinnosti návštěvníků veřejného pohřebiště v souvislosti s pořádkem na veřejném pohřebišti a zachováním důstojnosti tohoto místa a způsob a pravidla užívání zařízení veřejného pohřebiště
 - e) povinnosti provozovatele pohřebiště a dalších osob vykonávajících činnosti související se zajištěním řádného provozu veřejného pohřebiště,
 - f) povinnosti nájemce hrobového místa, včetně rozsahu péče o hrobové místo
 - g) dobu, po kterou je veřejné pohřebiště přístupno návštěvníkům,
 - h) podmínky pro dohled nad provozovatelem pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti provádět práce podle zákona o pohřbnictví.
 - Provozovatel veřejného pohřebiště – (dále též „provozovatel“) obec, registrovaná církev či náboženská společnost zajišťující provoz veřejného pohřebiště jako službu ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.
 - Správce veřejného pohřebiště – (dále též „správce“) právnícká či fyzická osoba, jejímž prostřednictvím provozovatel zajišťuje provozování veřejného pohřebiště ve smyslu zákona o pohřbnictví.

- Hrobové místo - místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren, včetně plochy pro zhotovení hrobového zařízení a stavbu hrobky.
- Hrob - je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků s následným zásypem zeminou.
- Hrobové zařízení - je věc movitá sestávající z rozebíratelných dílů, (včetně nezbytných základů), kterou lze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.
- Hrobka - je hrobové místo určené pro ukládání lidských pozůstatků v rakvi do obestavěného prostoru pod nebo nad zemí, nezasypané zeminou. Hrobka je věc nemovitá mající charakter dočasné stavby, kterou nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty.
- Urnové (epitafní) místo - je hrobové místo určené pouze pro ukládání uren se zpopelněnými lidskými ostatky (minimálně v úředních obalech) do vyhrazeného prostoru pod nebo nad zemí; uložení uren se zpopelněnými lidskými ostatky je s prokazatelným souhlasem provozovatele/správce možné i do hrobů a hrodek, nebo v pevných obalech na jejich povrch.
- Místo vsypu - je hrobové místo určené pouze pro uložení zpopelněných lidských ostatků do vyhrazeného prostoru v zemi pod odkrytý travní drn bez jakéhokoliv obalu.

5. **Provozovatelem a správcem** veřejného pohřebiště je Město Krásná Lípa.

Článek 2

Doba zpřístupnění pohřebiště

1. **Provozní doba, ve které jsou pohřebiště zpřístupněna veřejnosti, je stanovena takto:**

zimní období

(leden, únor, březen, říjen, listopad, prosinec)

7:00 - 17:00 hod.

So-Ne

8:00 - 17:00 hod.

letní období

(duben, květen, červen, červenec, srpen, září)

7:00 - 19:00 hod.

So-Ne

8:00 - 19:00 hod.

V den Památky zesnulých a následující 2 dny

od 7:00 do 19:00 hod.

Provozovatel/správce je oprávněn povolit odůvodněnou výjimku individuálním povolením.

Na pohřebišti je možné se zdržovat pouze v provozní době pohřebiště stanovené tímto Řádem. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby bez upozornění.

Provozovatel/správce může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, exhumací, za sněhu, náledí apod., pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků.

Článek 3

Působnost řádu pohřebiště

1. Ustanovení tohoto Řádu se vztahují na veřejné pohřebiště:

• **pohřebiště Krásná Lípa** (p. p. č. 1801/3, k. ú. Krásná Lípa), jehož součástí jsou místa:

1. *pro pohřbívání lidských ostatků do hrobu*

a) *jednoduché a dvojité hroby s klasickým pomníkem*

b) *zahrádka*

2. *pro ukládání zpopelněných lidských pozůstatků:*

a) *vsypová loučka*

b) *urnový háj*

3. *smuteční obřadní síň*

- **pohřebiště Krásný Buk** (p. p. č. 274/1, k. ú. Krásný Buk), **Vičí Hora** (p. p. č. 269/3, k. ú. Vičí Hora), **Sněžná** (p. p. č. 1311/2, k. ú. Vičí Hora), **Kyjov** (p. p. č. 202/3, k. ú. Kyjov u Krásné Lípy), jejichž součástí jsou místa pro:

- *pohřbívání lidských ostatků do hrobu nebo ukládání zpopelněných lidských pozůstatků*

Vnější hranice pohřebišť jsou vymezeny oplocením.

2. Řád je závazný pro provozovatele/správce a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro poskytovatele pohřebních a jiných úkonů a služeb, nájemce hrobových a urnových míst, vypravitele pohřbu, návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele/správce nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
3. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřbnictví a občanský zákoník. Smlouva i Řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
4. Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím Zastupitelstva města Krásná Lípa prohlásit za „Čestný hrob“. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemci hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“ přísluší nájemné a služby s nájmem spojených zdarma. Nájemce nesmí bez souhlasu Zastupitelstva města Krásná Lípa odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“, neprojeví nájemci zájem, nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je Město Krásná Lípa povinno učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.
5. Náhrobek, vykazující vysoké uměleckořemeslné zpracování, je možné rozhodnutím Rady města Krásná Lípa prohlásit za „Cenný náhrobek“. Nájemce nesmí bez souhlasu Rady města Krásná Lípa odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází náhrobek prohlášený za „Cenný náhrobek“, neprojeví zájem nájemci nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je Město Krásná Lípa povinno učinit na své náklady opatření směřující k zachování „Cenného náhrobku“.

Článek 4 **Rozsah poskytovaných služeb**

1. Na pohřebišti Města Krásná Lípa jsou provozovatelem/správce poskytovány tyto služby:

a) Základní - nezbytné pro řádný chod pohřebiště

- nájem místa
 - pro hroby k uložení lidských pozůstatků,
 - pro uložení lidských ostatků v urnách,
 - na vsypové loučce,
- správa pohřebiště a objektů na pohřebišti,
- vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště,
- zveřejňování informací v místě na daném pohřebišti obvyklém pro potřeby nájemců a veřejnosti,
- vykonávání dozoru nad dodržováním Řádu,
- běžná údržba pohřebiště a okolní zeleně v areálu pohřebiště,

b) Individuální - na požadavek nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení

- pohřbívání do hrobů,
- ukládání a vsyp zpopelněných lidských ostatků,
- obsluha a propůjčení smuteční obřadní síně k obřadům

2. Výkopové práce související s pohřbením, provádění exhumací a ukládání lidských pozůstatků provádí dle Smlouvy o dílo č. 2022/11/19 - 100 zhotovitel Jiří Zerzánek, Horní Poustevna 129, 407 82 Dolní Poustevna, IČ 70572577.
3. Na pohřebišti se pohřbívají zpravidla těla osob, které ke dni úmrtí měly trvalé bydliště na území města Krásná Lípa, osob zemřelých na území města Krásná Lípa a těch, jejichž těla byla na území města Krásná Lípa nalezena nebo vyložena z dopravního prostředku, nastala-li smrt v průběhu jízdy.
4. Dovolují-li to provozní podmínky, lze provést na pohřebišti pohřbení těl osob zemřelých i z jiných měst a obcí, požádá-li o to vypravitel (objednatel) pohřbu.

Článek 5

Povinnosti návštěvníků pohřebiště

1. Návštěvníci pohřebiště jsou povinni zdržet se takového jednání, které by se dotýkalo důstojnosti zemřelých nebo mravního cítění pozůstalých a veřejnosti, dodržovat zásady piety a řídit se tímto Řádem. Návštěvníkům pohřebiště není dovoleno se zde chovat hlučně, pouštět přenosné nosiče zvuku, odhazovat odpadky mimo nádob k tomu určených a používat prostory pohřebiště a jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
2. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělé osoby.
3. Osobám podnapilým nebo pod vlivem omamných a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán. Rovněž je zakázáno na pohřebišti kouřit, požívat alkoholické nápoje, návykové a psychotropní látky.
4. Vozidla (s výjimkou invalidních vozíků, kočárků) mohou na pohřebišti vjíždět a zdržovat se zde pouze se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště a při splnění jím stanovených podmínek. Vozidla do areálu pohřebiště jsou vpouštěna nejpozději 1 hod. před ukončením stanovené provozní doby pohřebiště a současně musí vozidlo pohřebiště opustit nejpozději 30 min. před ukončením této doby. Chodci mají vždy přednost před vozidly.
5. Na pohřebišti je rovněž zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech atp.
6. Na pohřebišti je zakázán přístup osobám se psy, kočkami a jinými zvířaty.
7. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebišti pít vodu z vodovodních výpusťů a studní. Tato voda je určena k provozním účelům provozovatele/správce pohřebiště a na zalévání zeleně na pronajatých hrobových místech. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.
8. Svítidla a svíčky mohou návštěvníci a nájemci na pohřebišti rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel/správce může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebišti omezit nebo i zakázat.
9. Vstup na vsypovou loučku je pro veřejnost zakázán. Na vsypové loučce je dovoleno používat svítidla jen na místech k tomu určených. Věnce a kytice lze umísťovat jen na vyhrazené plochy a způsobem na místě určeném. Provozovatel/správce pohřebiště je oprávněn zvadlé nebo jinak znehodnocené květinové dary příp. jiné předměty z těchto míst odstranit.
10. Ukládání nádob, náradí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. Nádobky na odpadky na pohřebišti slouží jen pro ukládání odpadu z pohřebiště mimo odpadu stavebního. Pokud je na pohřebišti zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.
11. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebišti.
12. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád.
13. Smuteční obřadní síň slouží k obřadům pro rozloučení s lidskými pozůstatky v konečné rakvi před uložením do hrobu, hrobky, nebo odvozem ke zpopelnění, nebo k rozloučení se zpopelněnými lidskými ostatky a to všem osobám, i členům jakékoli registrované církve, za rovných podmínek. Jiný způsob užití obřadní síně ke smutečnímu obřadu může povolit provozovatel/správce v souladu se zákonem.

Provozní doba se upravuje podle potřeby objednatelů, kapacity obřadů a provozních možností provozovatele/správce.

14. Smuteční obřadní síň lze užívat za úplaty dle platného ceníku po dohodě s provozovatelem/správce pohřebiště.
15. Pořádání pietních a vzpomínkových akcí na pohřebišti je možné se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště. Tím není dotčena povinnost svolavatele předem oznámit shromáždění podle zvláštního předpisu (zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění zákona č. 259/2002 Sb.).
16. Na pohřebišti a v bezprostředním okolí není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby na pohřebišti, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli/správci.

Článek 6

Povinnosti a činnost provozovatele/správce

Provozovatel/správce je povinen zejména:

1. Provozovat pohřebiště v souladu se zákonem, tímto Řádem a zvláštními právními předpisy (např. zákon o odpadech, zákon o ochraně osobních údajů, zákon o právu shromažďovacím, apod.).
2. Stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu hrobového místa dle typu pro každého nájemce.
3. Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby; pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v občanském zákoníku, jsou-li provozovateli/správci známi.
4. Vést evidenci související s provozováním pohřebiště dle zákona o pohřebnictví v elektronické formě s roční frekvencí výtisku a jejich následném svázání. Případně lze vybranou evidenci vést ve vázané knize. Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebiště a evidence volných míst.
5. Vypraviteli pohřbu na žádost vystavit doklad o pohřbení obsahující číslo hrobu nebo hrobky, jméno, popřípadě jména, a příjmení zemřelého, místo a datum jeho narození, úmrtí, pohřbení a jednoznačnou identifikaci právnické nebo podnikající fyzické osoby, která pohřbení provedla; u jiných lidských pozůstatků vést evidenci v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků.
6. V případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném pohřebišti obvyklém.
7. Postupovat v případě zrušení pohřebiště dle ustanovení zákona o pohřebnictví.
8. Připravit k pronájmu místa pro hroby, urnová místa a na vsypových loučkách, apod. (tzn. vytyčit, číselně označit, vyčistit), a to v částech k tomu určených. Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek, stanovených zákonem a Řádem tak, aby vznikly ucelené řady, oddíly, či skupiny hrobových míst stejného charakteru a rozměrů určitého místa.
9. Novým žadatelům přidělovat přednostně volná hrobová místa v již existujících skupinách, vyklizená od hrobových zařízení předchozích nájemců. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na individuální umístění hrobového místa mimo vymezený prostor stejného charakteru a rozměru.
10. Zabezpečovat výkopy hrobů a služby, související s pohřbíváním, exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků, (vsypy, uložení uren). Tuto povinnost může zajistit i u třetího subjektu po protokolárním předání pracoviště a nejbližšího okolí. Může tak učinit i provozovatel pohřební služby na základě prokazatelného požadavku vypravitele pohřbu za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví.
11. Zajišťovat na pohřebišti pořádek a opravy oplocení včetně údržby, vyhrazených ploch, válečných hrobů a památníků.

12. Umožnit v souladu se zákonem o pohřebnictví oprávněným osobám manipulaci se zetlelymi a nezetlelymi ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.
13. Vyřizovat případné stížnosti související s provozem pohřebišť.
14. Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu a po dobu minimálně jednoho roku od uplynutí tlečí doby od posledního uložení lidských pozůstatků do hrobu.
15. Během doby trvání nájmu umožnit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa. Toto ustanovení se nevztahuje na případy, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště. A to na nezbytně nutnou dobu.

Článek 7 **Stanovení tlečí doby**

Na základě výsledků hydrogeologického průzkumu, stanoviska okresního hygienika a místních zvyklostí v souladu se zákonem č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), jsou stanoveny délky tlečí doby tímto Řádem:

• pohřebiště Krásná Lípa	20 let
• pohřebiště Vlčí Hora, Krásný Buk a Sněžná	15 let
• pohřebiště v Kyjově	10 let

Článek 8 **Užívání hrobového místa**

1. Nájem hrobového místa (dále jen „nájem“) vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi provozovatelem pohřebiště jako pronajímatelem a nájemcem (dále jen „smlouva o nájmu“). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, dobu trvání nájmu, výši nájemného a výši ceny za služby spojené s nájmem. Výše ceny nájemného a služeb spojených s nájmem je stanovena platným ceníkem schváleným Radou města Krásná Lípa.
2. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
3. K uzavření smlouvy o nájmu je nájemce povinen poskytnout pronajímateli veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno zákonem o pohřebnictví, kterými jsou:
 - jméno a příjmení osoby, jejíž lidské pozůstatky / ostatky jsou na pohřebišti ukládány, místo a datum jejího narození a úmrtí, pokud jsou známy,
 - údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků,
 - určení druhu hrobového místa, druh a číslo urny a v případě vsypu i místo jejich uložení,
 - záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, uložené do hrobu nebo hrobky, byly touto nemocí nakaženy,
 - jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a datum narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název firmy, sídlo a identifikační číslo nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
 - datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,
 - údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa,
 - údaje o vlastníku hrobového zařízení, hrobky, náhrobku daného hrobového místa není-li vlastníkem nájemce, a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození,

- Na žádost nájemce může být smlouva doplněna o osoby, které mohou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu v rozsahu jméno, příjmení, trvalé bydliště a datum narození. Lze tak učinit i samostatnou písemnou žádostí.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností, potřebných pro vedení evidence veřejného pohřebiště je nájemce i vlastník povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli/správci.
 5. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště, na němž se hrob nachází.
 6. Nájem hrobového místa lze sjednat i na dobu předcházející pohřbení nebo uložení urny.
 7. Rada města Krásná Lípa omezila maximální délku nájmu místa na pohřebišti na dobu 20 let a minimální délku nájmu místa na 5 let (ne však na dobu kratší než je stanovena tlecí doba při pohřbení). Osvobození od úhrady nájmu a služeb s nájmem spojených, jakož i slevy z cen může učinit pouze Rada města.
 8. Podnájem hrobového místa je zakázán.
 9. Platným uzavřením smlouvy o nájmu vzniká nájemci právo zřídit na pronajatém místě hrob, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem smlouvy o nájmu, tímto Řádem a pokyny provozovatele/správce, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.
 10. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu pronajatého hrobového místa a hrobového zařízení nebo tuto údržbu zajistit prostřednictvím pověřené osoby v následujícím rozsahu a způsobem:
 - nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,
 - zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobek, hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců, dalších osob a neohrožoval jejich bezpečnost,
 - odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa na vsypové loučce, je provozovatel/správce oprávněn tak učinit sám,
 - neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele/správce, je provozovatel/správce oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.
 11. Právo nájmu hrobového místa přechází na osobu, kterou nájemce určil, popřípadě na svěrenský fond určený nájemcem. Je-li nájemcem fyzická osoba a není-li přechod nájmu na určenou osobu možný, anebo neurčil-li nájemce nikoho, přechází právo nájmu na jeho manžela, není-li ho, na jeho děti, není-li jich, na jeho rodiče, není-li jich, na jeho sourozence; nežijí-li, pak na jejich děti. Není-li přechod práva nájmu na žádnou z těchto osob možný, přechází právo nájmu na dědice zemřelého. Osoba, na niž právo nájmu přešlo, je povinna sdělit provozovateli/správci bez zbytečného odkladu údaje potřebné pro vedení evidence veřejného pohřebiště; to platí i pro správce svěrenského fondu.
 12. Provozovatel může odstoupit od smlouvy o nájmu, s výjimkou smlouvy o nájmu, kde dosud neuplynula stanovená tlecí doba, jestliže nájemce neuhradí dlužné nájemné, nebo úhradu za služby spojené s nájmem do 3 měsíců ode dne, kdy ho k tomu provozovatel/správce písemně vyzval.
 13. Jestliže nájemce podá před uplynutím sjednané doby nájmu návrh na prodloužení smlouvy o nájmu a plní své povinnosti dle zákona o pohřebnictví, může provozovatel/správce jeho návrh odmítnout jen v případě, že:
 - má být pohřebiště zrušeno podle zákona o pohřebnictví.
 14. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutně kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa,

nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.

15. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.
16. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele/správce a nájemce je povinen poskytnout provozovateli/správci veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno zákonem o pohřbnictví.
17. Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst provedené provozovatelem/správce, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům.
18. Po zániku nájmu se lidské ostatky, o jejichž nové uložení bývalý nájemce nepožádal, ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky uloženy pod úroveň dna hrobu. Ponechané zpopelněné lidské ostatky se vyjmou a správa hřbitova provede vsyp do určeného místa na vsypové loučce.
19. Pokud si nájemce po skončení nájmu neodebere hrobové zařízení včetně urny, postupuje provozovatel/správce podle zákona o pohřbnictví.
20. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí v souladu s občanským zákoníkem při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Při odevzdání hrobového zařízení nebo hrobky si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, protože v souladu s občanským zákoníkem lidské ostatky nejsou věcí.
21. Při nesplnění bodu 20 tohoto článku je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu tedy neoprávněně. Není-li smlouvou o nájmu stanoveno jinak a hrobové zařízení na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel/správce možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a zlikvidovat.

Smlouvou o nájmu hrobových míst lze ujednat, že pokud ke dni skončení sjednané doby nájmu nebude hrobové místo vyklizené od hrobového zařízení či hrobky, počíná běžet tzv. čekací doba pro opuštěnost dle občanského zákoníku.
22. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel/správce pohřebiště postupovat nejen podle občanského zákoníku, ale také ve smyslu čl. 24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby by mělo probíhat v duchu smíření. Podrobnosti viz Příručka pro obce k péči o opuštěné německé a další hroby v České republice, Úřad vlády, Praha 2017.
23. Některá hrobová zařízení lze provozovateli/správci zanechat čestným prohlášením po vzájemné dohodě.

Článek 9

Podmínky zřízení náhrobku, hrobového zařízení

1. Ke zhotovení náhrobku, hrobového zařízení na pohřebišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník, nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu provozovatele/správce za jím stanovených podmínek.
2. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí (viz odst. 1 tohoto článku) na pronajatém hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele/správce, smlouvy o nájmu, tohoto Řádu a zákona o pohřbnictví.
3. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení určuje provozovatel/správce v rozsahu:
 - a) Určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením (nejméně 30 cm široké), způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci.
 - b) Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.

- c) Základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a hloubce základové spáry, která činí 60 cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy.
 - d) Základy náhrobků musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu odolného proti působení povětrnosti.
 - e) Přední a zadní rámy hrobu musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.
 - f) Nápis na náhrobcích nesmí být v rozporu s obecně závaznými právními normami.
4. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobového zařízení na pohřebišti, odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným provozovatelem/správce. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na svůj náklad. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebišti užívány k jinému účelu než ke komunikačnímu a jejich průchodnost nesmí být omezována.
 5. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli/správci a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci dle zákona. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení.
 6. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn s ním nakládat bez omezení vlastnických práv, včetně odstranění hrobového zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem/správce a nájemcem.
 7. Jednoduché práce nutné k udržování a výzdobě hrobových míst provádějí na pronajatých místech nájemci nebo fyzické, či právnické osoby nájemci pověřené.

Článek 10 **Ukládání lidských pozůstatků a jejich exhumace**

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze provozovatel/správce pohřebiště, případně provozovatel pohřební služby nebo jiná osoba, vždy jen se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště a na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu, který hodlá na pohřebišti pohřbit lidské pozůstatky.
2. Hroby pro ukládání lidských pozůstatků musí splňovat následující požadavky:
 - a) jejich hloubka musí být u dospělých osob a dětí od 10 let nejméně 1,5 m, u dětí mladších 10 let nejméně 1,2 m,
 - b) dno hrobu nebo hrobky musí ležet nad úrovní kolísání hladiny podzemní vody,
 - c) boční vzdálenosti mezi jednotlivými hroby musí činit nejméně 30 cm
3. Před uplynutím tlecí doby mohou být do téhož hrobu uloženy další lidské pozůstatky, pokud je možné je umístit nad úroveň naposledy pohřbených lidských ostatků a vrstva ulehle zeminu nad rakví bude činit nejméně 1m.
4. Provozovatel/správce pohřebiště je oprávněn převzít tělo zemřelého k pohřbení do hrobu nebo hrobky nebo lidské ostatky k uložení jen tehdy, je-li skutečnost úmrtí doložena úmrtním listem, průvodním listem k přepravě těla zemřelého (umrlčí pas), zprávou oprávněného orgánu cizího státu nebo listem o prohlídce zemřelého; v případě podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s úmrtím je kromě toho nutný i písemný souhlas státního zástupce nebo jiného orgánu činného v trestním řízení, který je k tomu oprávněn podle zvláštního právního předpisu. Pro převzetí jiných lidských pozůstatků k pohřbení do hrobu nebo hrobky se postupuje obdobně, přičemž postačí doložení identifikace jiných lidských pozůstatků.
5. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebišti vždy jen se souhlasem provozovatele/správce a způsobem, který stanoví.
6. Před uplynutím tlecí doby mohou být lidské ostatky exhumovány na žádost nájemce hrobového místa jen se souhlasem Krajské hygienické stanice nebo nařídí-li exhumaci v trestním řízení předseda senátu

nebo státní zástupce. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby doloží nájemce hrobového místa k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle odstavce 4 a písemný souhlas osoby uvedené v občanském zákoníku. Náklady na exhumaci hradí ten, kdo o ni požádal. Provozovatel/správce zajistí při exhumaci provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.

7. Pokud jsou lidské ostatky uloženy v hrobce, není třeba k jejich přemístění, nemá-li být rakev otevřena, souhlasu krajské hygienické stanice.
8. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely (mineralizace) spolu s lidskými ostatky. Pro výrobu rakví, ukládaných do hrobu na pohřebišti, nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl lze použít jen omezeně.
9. Výplň rakví může být pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír a látky, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek. Před spuštěním do hrobu musí být víko rakve pevně a trvale spojeno se spodní částí rakve. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.
10. Pro pohřbívání do hrobek je nutno použít rakve vyrobené z dřevního materiálu s dlouhou trvanlivostí, do které bude umístěna poloviční zinková vložka nebo kovová s nepropustným dnem. Maximální rozměry rakví v hrobkách nesmějí překročit délku 2,15 m a šíři 0,85 m.
11. Všechny rakve, včetně exhumačních, musí být označeny štítkem nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.

Článek 11

Podmínky pro otevření hrobu – hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel/správce obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky
 - a) písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
 - b) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávněnosti vykonávat podnikatelskou činnost technické služby - práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis z živnostenského rejstříku),
 - c) prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí a na vlastní odpovědnost,
 - d) osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otvírat,
 - e) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
 - f) provede protokolární převzetí pracoviště před i po otevření včetně případných fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otvírat, musí být provozovatelem/správce seznámen s Řádem, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.
3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel/správce je oprávněn kdykoli:
 - a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
 - b) požádat o přerušování prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
4. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlecí doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelými lidskými ostatky.

5. Provozovatel/správce může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.
6. Náklady vzniklé provozovateli/správci v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Provozovatel/správce má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 12 **Technologie vsypu**

1. Vsyrové loučky jsou zřizovány provozovatelem/správce hřbitova samostatně na travnatých plochách k tomu účelu určených, upravených a ošetřených.
2. Jamky pro vsyp zpopelněných ostatků jsou hloubeny v řadách. Jejich vzájemná středová vzdálenost činí 25 – 30 cm pro jednotlivý vsyp, 60 – 70 cm pro dvojitý vsyp (u příležitosti prvního uložení lze počítat s dodatečným přísypem).
3. Místa vsypu nejsou zjevně označena.

Článek 13 **Dřeviny, lavičky a ostatní**

1. Nájemcům hrobového místa i návštěvníkům pohřebiště je zakázáno prořezávat, kácet, vykopávat či lámat dřeviny na pohřebišti.
2. Do veřejné zeleně na pohřebišti, včetně výsadby nové veřejné zeleně, lze zasahovat pouze se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště, který na pohřebišti může stanovit podmínky výsadby a regulace veřejné zeleně. V urnovém háji vysazuje túje správa hřbitova.
3. Provozovatel/správce může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny, k jejich výsadbě nedal souhlas.
4. Likvidovat vzrostlou zeleň lze jen při dodržení zvláštního předpisu (viz zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů).
5. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebišti, se stává majetkem zřizovatele pohřebiště.
6. Pokud je růstem vzrostlých stromů způsobována nájemci škoda na majetku, rozhoduje o způsobu řešení nebo náhrady příslušný správní orgán.
7. Pevné i přenosné lavičky instaluje na pohřebišti provozovatel/správce, nebo osoba, které k tomu udělí provozovatel/správce souhlas s určením rozměrů, tvaru a umístění lavičky a povinnosti udržovat lavičky v řádném stavu. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.

Článek 14 **Sankce**

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví
 - a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti,
 - b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
 - c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci,

3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše 100 000 Kč ve smyslu § 6 zákona o pohřebnictví.

Článek 15
Zrušující ustanovení

Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu se zrušuje Řád pohřebiště, schválený usnesením RM č. 64-21/2022, ze dne 11.04. a 13.04.2022.

Článek 16
Závěrečné ustanovení

1. Tento Řád je účinný dnem 01.08.2023.
2. Právní vztahy neupravené tímto Řádem, vztahující se k provozování pohřebiště, se řídí zákonem o pohřebnictví.
3. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce hrobového místa, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty.
4. Výjimky z Řádu dle individuální žádosti může povolit provozovatel pohřebiště.
5. Pokud pohřebiště, nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek, nebo se nacházejí na území památkového zájmu, či jsou v seznamu vojenských hrobů a pohřebišť, civilních válečných hrobů a pohřebišť, vztahují se na péči o ně zvláštní předpisy (viz např. zákon o státní památkové péči).
6. Řád veřejného pohřebiště bude vyvěšen na místě obvyklém na pohřebišti města Krásná Lípa.

V Krásné Lípě dne:

starosta

místostarostka